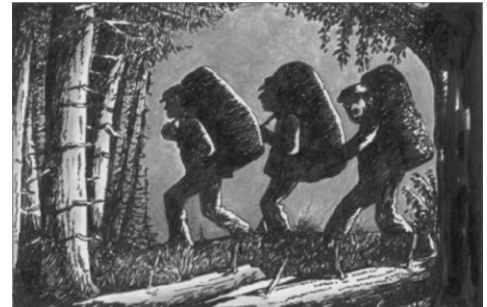

Andere tijden en de onze

Bij de beantwoording van de vragen in deze opgave moet je soms gebruikmaken van informatiebron 4 en 5 in de bijlage.

In 1955 kostte een kilo boter in Nederland 3 gulden¹⁾ terwijl de prijs in België tweemaal zo hoog was. Door het prijsverschil zagen handige jongens in de grensstreek een mogelijkheid om een goede boterham bij te verdienen door boter van Nederland naar België te smokkelen.

drie smokkelaars met pungels op weg

noot 1 De gulden (Hfl.) was tot 2002 het betaalmiddel in Nederland.

Gebruik informatiebron 4.

- 1p 11 Regelmatig werden smokkelaars betrappt door de douane. Op elke, naar België gesmokkelde, kilo boter verdienden de smokkelaars twee gulden.
→ Bereken hoeveel gulden een smokkelaar gemiddeld verdiende op 50 'pungels' boter. Schrijf je berekening op.

Het prijsverschil werd veroorzaakt doordat de Nederlandse zuivelbedrijven een subsidie voor hun boter ontvingen van de Nederlandse overheid. De Belgische overheid kwam met een tegenmaatregel door een importheffing te berekenen op Nederlandse boter.

Gebruik informatiebron 5.

- 2p 12 Leg uit dat het door de Nederlandse subsidie én de Belgische importheffing financieel interessant werd om boter van Nederland naar België te smokkelen.

Met de importheffing beschermde de Belgische overheid de boterproductie in eigen land.

- 1p 13 Wie betaalde de importheffing eerst en aan wie werd de importheffing uiteindelijk doorberekend?
- A De importheffing werd eerst betaald door de Nederlandse overheid, daarna werd de heffing doorberekend aan de Nederlandse consumenten.
 - B De importheffing werd eerst betaald door de Nederlandse overheid, daarna werd de heffing doorberekend aan de Belgische consumenten.
 - C De importheffing werd eerst betaald door de Belgische importeurs, daarna werd de heffing doorberekend aan de Nederlandse consumenten.
 - D De importheffing werd eerst betaald door de Belgische importeurs, daarna werd de heffing doorberekend aan de Belgische consumenten.

Met de oprichting van de Europese Economische Gemeenschap (EEG) in 1958, kwam er een einde aan het smokkelen van boter.

- 1p 14 Door een vrij verkeer van goederen en diensten verdwenen de onderlinge grenzen en importheffingen, net zoals nu in de Europese Unie (EU).
→ Maak van onderstaande zin een economisch juiste tekst door de juiste woorden te kiezen.

Doe het zo: Noteer de nummers (1) en (2) op je antwoordblad. Vul bij de nummers de juiste woorden in. Kies uit de woorden die tussen haakjes staan.

Door het vrije verkeer van goederen en diensten kunnen de consumenten uit de lidstaten zelf kiezen waar ze een product kopen. De concurrentie tussen de EU-landen is hierdoor ...(1)... (afgenomen / toegenomen) waardoor de onderlinge prijsverschillen tussen EU-landen ...(2)... (groter / kleiner) zijn geworden.

- 1p 15 De subsidie en de importheffing van rond 1955, is tegenwoordig in strijd met het Europese doel: 'het bevorderen van eerlijke concurrentie tussen bedrijven binnen de EU'.
→ Leg uit dat er door importheffingen geen sprake is van eerlijke concurrentie tussen bedrijven binnen de EU.
- 1p 16 Exportsubsidies en importheffingen zijn binnen de EU alleen toegestaan als het gaat om export en import van en naar gebieden buiten de EU.
→ Geef een reden waarom de EU protectionistische maatregelen neemt tegen producten van buiten de EU.

Andere tijden en de onze

informatiebron 4 pungelaars

In het pikkedonker slopen kleine groepjes mannen van Nederland naar België.

De boter zat in een rugzak, een pungel, waar 25 kilo in ging.

Oud-douanebeambte Johan Baak: “Gemiddeld 4% van de gesmokkelde boter namen we in beslag.”

informatiebron 5 subsidie op boter in Nederland

Door subsidie van de overheid aan de Nederlandse zuivelbedrijven werd de prijs van boter in Nederland kunstmatig laag gehouden. Bedoeling was om de binnenlandse consumptie van boter te verhogen en om de export van de zuivelbedrijven te stimuleren.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.